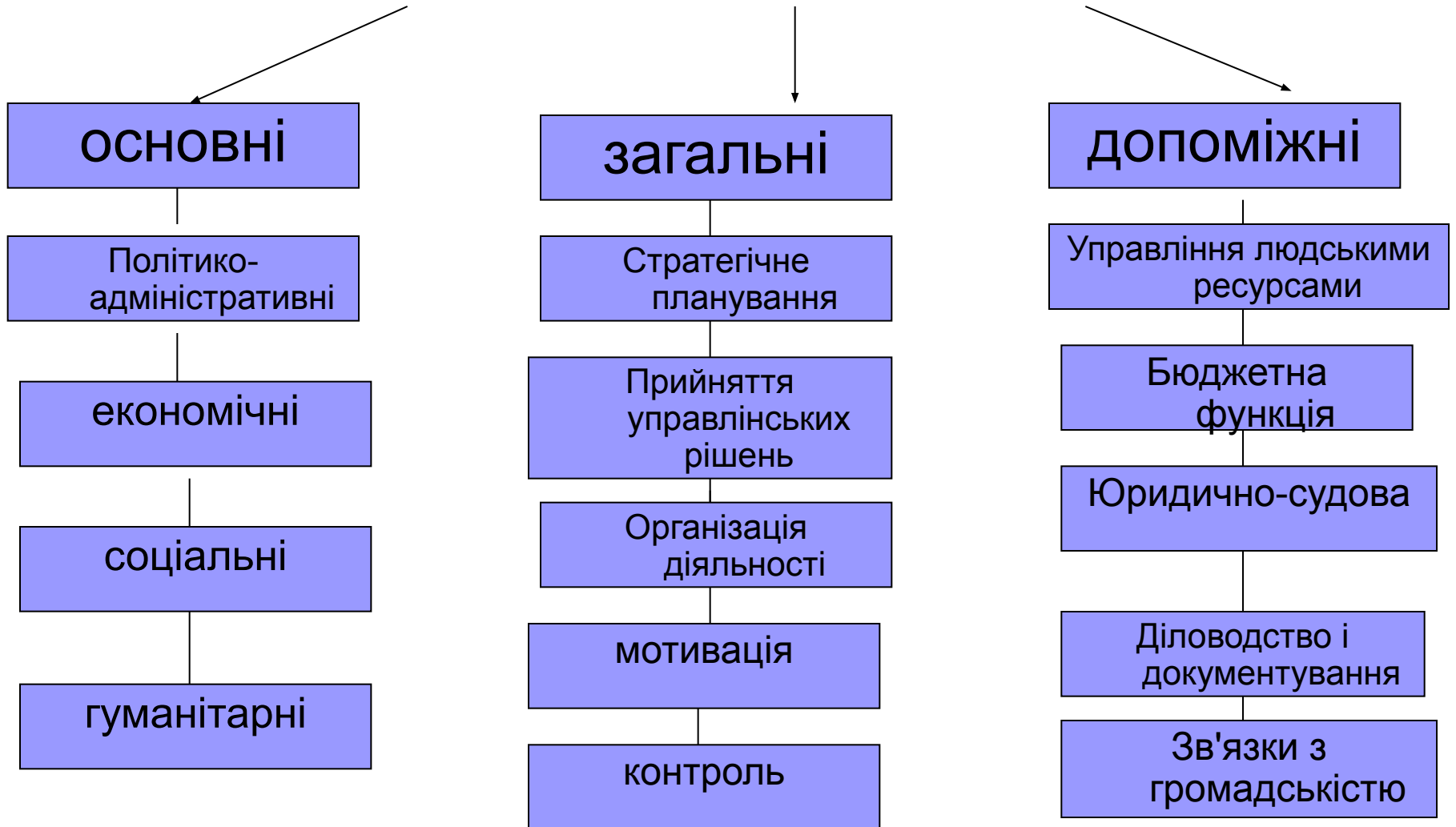

ОСНОВНІ

Функції державного управління

Економічні функції

- Економічні функції державного управління уособлюють у собі господарсько-організаційну функцію держави, спрямовану на керований об'єкт - національне господарство країни.

Економічні функції

- Вільний (нерегульований) ринок неспроможний забезпечити ефективне вирішення всіх загальнонаціональних політичних і соціально-економічних проблем, не завжди відповідає потребам суспільства в цілому. Крім того, він при всіх його перевагах не вирішує багатьох проблем. Тобто, має місце так званий ефект «неспроможності ринку». Тому важливим є втручання в ринкову економіку держави, яка бере на себе вирішення ряду економічних проблем.

Економічні функції

Здійснення державою таких функцій:

- зменшення великої диференціації в доходах різних соціальних груп населення;
- перерозподіл ресурсів між різними сферами суспільної діяльності з урахуванням витрат і вигод та для підтримки оптимальних для даної країни міжгалузевих пропорцій;
- забезпечення макроекономічної стабілізації шляхом використання фіскальної та монетарної політики;
- організації виробництва товарів суспільного споживання

Економічні функції

Головні функції органів виконавчої влади в сфері економіки:

- **Алокативна** роль - виправлення викривлень у розподілі ресурсів (умови неспроможності ринку).
- **Розподільча** (перерозподільча) роль - турбота передусім про справедливість (економічна теорія добробуту).
- **Регуляторна** роль - введення в дію законів та інших видів регулювання для ефективного функціонування ринкової економіки.
- **Стабілізаційна** роль - макроекономічні функції уряду щодо контролю за інфляцією, безробіттям та економічним зростанням

Економічні функції

Ще один підхід визначає такі функції державного управління:

- визначення стратегії соціально-економічного розвитку країни;
- регулювання правових аспектів функціонування ринкової економіки;
- вплив на діяльність суб'єктів господарювання та інтенсивність інвестиційних потоків через систему економічних регуляторів (державний бюджет, податки, кредитна політика, грошова, цінова політика тощо);
- здійснення науково обґрунтованої структурної політики з метою інтенсифікації виробництва, підвищення його конкурентоспроможності на світових ринках;
- коригування соціальних параметрів суспільства безпосередньо через важелі соціальних гарантій, пільг, фінансування послуг, системи соціального страхування та інше.

Економічні функції

- Американські вчені-економісти Пол Самюелсон та Вільям Нордгауз виділяють три економічні функції держави - забезпечення ефективності функціонування економіки, справедливості розподілу доходу та сприяння макроекономічному зростанню і стабільності економіки.

Економічні функції

Економічні функції державного управління:

- забезпечення правової бази і суспільної атмосфери, що сприяє ефективному функціонуванню ринкової економіки;
- загальна координація економічної політики;
- захист та заохочення конкуренції;
- регулювання грошового обігу та діяльності комерційних банків;
- контроль за оплатою праці;
- контроль за рівнем інфляції та зайнятості.

СОЦІАЛЬНІ ФУНКЦІЇ

- Виходячи з того, що Україна проголошена демократичною, соціальною, правовою державою, необхідно переглянути зміст соціальної функції, що має суттєво відрізнятися від патерналістської опіки влади над людиною часів соціалізму. Найбільш складним елементом такого реформування є розробка ефективної соціальної політики, яка має виходити з нової системи соціальних цінностей.

Соціальні функції

Головним завданням на сучасному етапі державного розвитку є реальне втілення в життя конституційних принципів соціальної держави:

- вдосконалення ринку праці,
- створення адресної системи матеріальної допомоги,
- реформування медичного обслуговування.

Соціальні функції

- Іншим важливим завданням соціально-економічних перетворень є *збалансування свободи ринкової економіки із забезпеченням соціальної захищеності людини, захистом і гарантуванням її соціально-економічних прав.*

Соціальні функції

- Виходячи з того, що основними завданнями держави є забезпечення фізичної, юридичної та соціальної захищеності громадян, важливим напрямом діяльності органів виконавчої влади слід вважати *надання послуг у соціальній сфері*
- Постачальником соціальних послуг може бути як державний, приватний, так і «третій сектор» - неурядові громадські та добродійні організації. Актуальною є проблема чіткого розмежування сфер їх діяльності.

Соціальні функції

Серед усього розмаїття **послуг у соціальній сфері**

Г. Холліс та К. Плоккер виділяють таку їх типологію:

- послуги, які мають сильні характеристики суспільних благ, гарантовані урядом як права людини (базова освіта, перша медична допомога);
- стратегічні послуги - суспільні блага, які стосуються розвитку на місцевому та регіональному рівнях, включаючи економічний розвиток, міське планування, планування інфраструктури та економічне планування, а також розвиток житлового будівництва;
- послуги, які створюють особисті зручності, включаючи особисті суспільні послуги, що приносять безпосередню (приватну) користь тільки тим, хто обирає користування ними, наприклад, сфери відпочинку, музеї та картинні галереї.

Соціальні функції

Першочергове завдання уряду - розробка державних соціальних стандартів та гарантій на послуги. У їх розробці, як правило, враховують два аспекти:

- Стандартизація соціальних прав, відповідно до нової редакції Європейської соціальної хартії, підписаної 19-та країнами. Стандартизація соціальних прав передбачає право на працю, професійну підготовку, на справедливі умови праці, свободу професійних об'єднань, право на укладення професійного договору, право працівників на інформацію, на участь в управлінні підприємством, права дітей та підлітків, працюючих жінок, права матері й сім'ї, права інвалідів та людей похилого віку, а також права робітників-емігрантів і їх сімей на захист, право на безоплатну медичну допомогу й соціальне забезпечення.

Соціальні функції

- Система **соціальних стандартів** рівня життя, яка мала б складатися з таких головних підсистем: стандарти споживання матеріальних благ і послуг; стандарти забезпечення житлом; стандарти умов і охорони праці, зайнятості; стандарти стану здоров'я працівників, організації медичного обслуговування й умов праці; стандарти системи освіти; стандарти культури; стандарти навколишнього середовища.

Соціальні функції

- В Україні правові засади формування та застосування державних соціальних стандартів і нормативів, спрямованих на реалізацію закріплених Конституцією та законами основних соціальних гарантій, визначаються Законом ***«Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії»***.

Соціальні функції

Метою встановлення державних соціальних стандартів і нормативів є:

- визначення механізму реалізації соціальних прав та державних соціальних гарантій громадян, визначених Конституцією;
- визначення пріоритетів державної соціальної політики щодо забезпечення потреб людини в матеріальних благах і послугах та фінансових ресурсах для їх реалізації;
- визначення та обґрунтування розмірів бюджетних видатків, соціальних фондів на соціальний захист і забезпечення населення та утримання соціальної сфери.

Соціальні функції

- **Пріоритетами соціальної політики є створення умов для забезпечення життєвого рівня населення, розвитку трудового потенціалу, народонаселення, формування середнього класу, недопущення надмірної диференціації населення за рівнем доходів, проведення пенсійної реформи, надання адресної підтримки незахищеним верствам населення, всебічного розвитку освіти, культури, поліпшення охорони здоров'я населення.**

Соціальні функції

- Для оптимізації соціальних функцій необхідно поступово основні регулятивні функції передавати з центру територіям шляхом законодавчого встановлення оптимального їх розподілу.

Це зумовлено тим, що на регіональному та місцевому рівнях повинна вирішуватися більшість соціальних проблем.

ГУМАНІТАРНІ ФУНКЦІЇ

- У зв'язку з формуванням основних засад постіндустріального суспільства, гуманізацією суспільного життя всебічний розвиток гуманітарної сфери, примноження наукового та інтелектуального потенціалу суспільства належить до найвищих національних пріоритетів усіх високорозвинутих країн світу. Зрозуміло, що й Україна повинна враховувати зазначені тенденції з метою підвищення духовно-інтелектуального потенціалу суспільства.

Гуманітарні функції

Завдання держави в *галузі освіти* полягає в тому, щоб

- забезпечити доступність дошкільної, загальної середньої, професійно-технічної, вищої освіти в державних і комунальних навчальних закладах;
- розвиток дошкільної, повної загальної середньої, позашкільної, професійно-технічної, вищої і післядипломної освіти, різних форм навчання;
- надання державних стипендій та пільг учням і студентам;
- недопущення зниження загального рівня освіченості громадян.

Гуманітарні функції

- Україні необхідно адекватно усвідомити роль науки в системі освіти, докорінно змінити механізм взаємовідносин між наукою, державою і ринком. *Науково-технічна сфера* повинна отримати значну підтримку держави. Питання формування та реалізації пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки врегульовані **Законом «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки»**.

Гуманітарні функції

- Відповідно до статті 54 Конституції держава сприяє розвиткові науки, встановленню наукових зв'язків України зі світовим співтовариством.
- Державним органом виконавчої влади, що координує діяльність у цій сфері, є Міністерство освіти і науки України.

Гуманітарні функції

- *Національна культура.*

Українська держава гарантує громадянам свободу творчості (стаття 54 Конституції), не допускає втручання у творчий процес та цензуру в сфері творчої діяльності, забезпечує збереження об'єктів культурної спадщини, вживає заходів для повернення в Україну національних культурних цінностей, що знаходяться за її межами.

Гуманітарні функції

- Центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику в галузі культури шляхом здійснення керівництва цією сферою управління, а також відповідає за її розвиток, є Міністерство культури України.
- Законодавча база: Основи законодавства України про культуру, Закон про музеї та музейну справу, Закон про бібліотеки та бібліотечну справу, Закон про кінематографію, Про охорону культурної спадщини тощо.

Гуманітарні функції

- Сьогодні на зміну колишній командно-адміністративній концепції державного «управління культурою» як суспільним процесом і державного володіння нею повинна прийти концепція «підтримки культури».
- Пріоритети: теоретичне та інформаційне забезпечення культури; розробка культурної політики; підтримка позитивних культурних тенденцій.

Гуманітарні функції

- На сучасному етапі державного будівництва діяльність органів виконавчої влади у зазначеній сфері має бути спрямована на піднесення ролі культури в державотворчих процесах, консолідації українського народу, становленні громадянського суспільства з високими гуманістичними цінностями, утвердженні національної самосвідомості та патріотизму, подоланні негативних явищ у духовній сфері.

Гуманітарні функції

- Важливим напрямом діяльності держави в гуманітарній сфері є політика в *галузі фізичної культури та спорту*. Держава сприяє розвитку в країні професійного спорту.
- Державне управління у сферах фізичної культури і спорту здійснює Міністерство молоді та спорту України.

Гуманітарні функції

Основними напрямками державної політики у сфері фізичної культури і спорту є:

- розвиток фізкультурно-спортивного руху з урахуванням змін у всіх сферах суспільного життя країни;
- створення умов для задоволення потреб кожного громадянина України, насамперед молоді, у зміцненні здоров'я, у фізичному та духовному розвитку;
- досягнення максимальних результатів у міжнародних спортивних змаганнях;
- створення належних умов для поліпшення фізкультурно-оздоровчої, реабілітаційної та спортивно-масової роботи серед інвалідів.

Гуманітарні функції

- *Розвиток туризму:*
- *Туризм є однією з найбільш високоприбуткових та динамічних галузей світового господарства. На туризм припадає понад 10 відсотків світового валового національного продукту, світових інвестицій, всіх робочих місць та світових споживчих витрат. Розвиток туризму справляє стимулюючий вплив на інші сектори економіки, а тому належить до найбільш перспективних напрямів структурної перебудови економіки. Найважливішими факторами розвитку галузі є природно-рекреаційний та історико-культурний.*

Гуманітарні функції

Основу державної політики в галузі туризму становлять такі чинники:

- державне стимулювання внутрішнього та іноземного (в'їзного) туризму, в тому числі через удосконалення системи оподаткування;
- розширення мережі об'єктів туристичної інфраструктури і формування конкурентоспроможного на світовому ринку вітчизняного туристичного продукту на основі ефективного використання національного природного та історико-культурного потенціалу;
- створення сучасної інформаційно-маркетингової служби в сфері туристичного бізнесу.

Гуманітарні функції

Гуманітарні функції, метою яких є підвищення духовно-інтелектуального потенціалу суспільства, спрямовуються на:

- **розвиток культури і мистецтва, театру і кінематографії, музейної справи, образотворчого мистецтва, книговидання;**
- **збереження культурної спадщини України;**
- **упорядкування та якісний розвиток мережі культурно-освітніх закладів;**
- **впровадження новітніх технологій у сфері освіти;**
- **розширення та вдосконалення форм отримання освіти;**
- **розвиток інформаційного простору;**
- **активізацію пропаганди здорового способу життя, створення умов для належного фізичного виховання людини та її відпочинку.**